

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
АЛАН-БЭКСЭР
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

422723, Татарстан Республикасы, Биектау районы,
Алан-Бэксэр авылы, Узек ур., 19

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
АЛАН-БЭКСЕРСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ВЫСОКОГОРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

422723, Республика Татарстан, Высокогорский район,
с. Алан-Бексер, ул. Центральная, 19

тел./факс 8(84365) 63-9-51, e-mail: AlanB.Vsg@tatar.ru

КАРАР
19 сентябрь 2023 ел

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
№ 15

**Салымнар һәм жыемнар (түләүләр) турыйнда муниципаль хокукий актларны
куллану мәсьәләләре буенча салым түләүчеләргә һәм салым агентларына
язмача аңлатмалар бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтү административ
регламентнын раслау турыйнда**

Салымнар буенча законнарын бозуларны бетерү турыйндағы 13.02.2023 ел, № 02-08-03 күрсәтмәне карап чыгып, Россия Федерациясе Салым кодексына ярашлы рәвештә, "Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турыйнда" 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы Федеरаль закон нигезендә, Биектау муниципаль районы Алан-Бэксэр авыл жирлеге башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Салымнар һәм жыемнар (түләүләр) турыйнда муниципаль хокукий актларны күллану мәсьәләләре буенча салым түләүчеләргә һәм салым агентларына яzmача аңлатмалар бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтү буенча түбәндәгे административ регламентны расларга.
2. Элеге карарны Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының интернет челтәрендәге <http://vysokaya-gora.tatarstan.ru> веб-адресы буенча урнашкан рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы <http://pravo.tatarstan.ru> хокукий мәгълүмат рәсми порталында урнаштыру юлы белән игълан итәргә.
3. Элеге карар рәсми рәвештә басылып чыккач үз көченә керә.

Башкарма комитет житәкчесе

Гарифуллина З.Р.

Алан-Бэксэр авыл жирлеге
башкарма комитетының
2023 елның 19 сентябрендөгө
15 нчы номерлы каары белән расланган

**Салымнар һәм жыемнар (түләүләр) турында муниципаль хокукий актларны
куллану мәсьәләләре буенча салым түләүчеләргә һәм салым агентларына
язмача аңлатмалар бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәту
административ регламенты**

I. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Салымнар һәм жыемнар турында муниципаль норматив хокукий актларны куллану мәсьәләләре буенча салым түләүчеләргә һәм салым агентларына язма аңлатмалар бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәту буенча әлеге административ регламент (алга таба - Административ регламент) салымнар һәм жыемнар турында муниципаль хокукий актларны куллану мәсьәләләре буенча авыл жирлеге администрациясенә кергән мәрәҗәгатьләргә язма аңлатмаларны карау һәм әзерләү буенча муниципаль хезмәтне башкарганда – Алан-Бэксэр авыл жирлеге Башкарма комитетының (алга таба - авыл жирлеге администрациясе) стандартын, составын, срокларын һәм гамәлләр (административ процедуralар) тәртибен билгели.

1.2. Муниципаль хезмәт күрсәтуне турыдан-туры көйләүче норматив хокукий актлар исемлеге, норматив хокукий актларның реквизитларын һәм аларны рәсми бастырып чыгару вакыты һәм чыганаклары:

- Россия Федерациясе Конституциясе ("Российская газета", 25.12.1993, N 237);
- Россия Федерациясе Салым кодексы (Беренче Өлеш) ("Россия Федерациясе законнары жыентығы", 03.08.1998, N 31, 3824 маддә);
- "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендөгө 131-ФЗ номерлы Федераль закон ("Россия Федерациясе законнар жыентығы ", 06.10.2003, N 40, 3822 статья);
- "Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтуне оештыру турында" Федераль закон 27.07.2010 N 210-ФЗ (Российская газета, 30.07.2010, n 168).

1.3. Гариза бирүчеләрнең тасвиrlамасы.

Муниципаль хезмәт күрсәтүдә мәрәҗәгать итүчеләр булып Россия Федерациясе гражданнары, юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар, дәүләт органнарыннан һәм аларның территориаль органнарыннан, бюджеттан тыш дәүләт фондлары органнарыннан һәм аларның территориаль органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан тыш), шулай ук Россия Федерациясeneң халықара килешүләре яки Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән очраклардан тыш (алга таба - гариза бирүче).

Мәрәҗәгать итүчеләр исеменнән, муниципаль хезмәт күрсәткәндә, шул исәптән гариза биргәндә (юллама биргәндә), Россия Федерациясе законнары нигезендә яисә гариза бирүчеләргә Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнгән тәртиптә гариза бирүчеләр исеменнән муниципаль хезмәт күрсәткәндә (алга таба - вәкаләтле вәкил) чыгыш ясау вәкаләтләре бирелгән затлар чыгыш ясый ала.

1.4. Муниципаль хезмәт күрсәту Кагыйдәләре турында мәгълүмат бирү тәртибе.

Муниципаль хезмәт күрсәту Кагыйдәләре турында мәгълүмат бирү авыл жирлеге хакимиятенең рәсми сайтында, мәгълүмат стендында телефон һәм почта элемтәсе, электрон почта чараларын кулланып башкарыла.

Муниципаль хезмәт күрсәту турында гаризалар турыдан - туры авыл жирлеге администрациясе, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең күп функцияле үзәкләре (алга таба-КФҮ) яки электрон почта аша җибәрелә.

Авыл жирлеге администрациясе Татарстан Республикасы, ТР, Биектау районы, Алан-Бәксәр авыл жирлеге, Алан-Бәксәр авылы, Үзәк урам, 19 йорт адресы буенча урнашкан

Авыл жирлеге администрациясе белгечләре тарафыннан муниципаль хезмәт күрсәту мәсьәләләре буенча кызыксынган затларны кабул итү режими: дүшәмбәдән пәнҗешәмбегә кадәр 08.00 сәгатьтән 17.00 сәгатькә кадәр, тәнәфес 12.00 сәгатьтән 13.00 сәгатькә кадәр.

Эш көне алдыннан муниципаль хезмәт 08.00 сәгатьтән 16.00 сәгатькә кадәр, 12.00 сәгатьтән 13.00 сәгатькә кадәр күрсәтелә.

Телефоннар: 88436563-951

Муниципаль хезмәт күрсәту турында мәгълүматны үз эченә алган рәсми сайтларның адреслары: <https://vysokaya-gora.tatarstan.ru/>

1.5. Муниципаль хезмәт күрсәту мәсьәләләре буенча мәгълүмат алу тәртибе.

Муниципаль хезмәт күрсәту процедурасы турында мәгълүмат алырга мөмкин: шәхси мөрәжәгать иткәндә;

почта, телефон элемтәсе һәм электрон почта чараларын кулланып;

- хакимиятнең рәсми сайтында мәгълүмат урнаштыру аша;

- авыл жирлеге Хакимиятенең мәгълүмат стендыннан.

Язма мөрәжәгатькә жавап бирү вакыты, шул исәптән электрон документ формасында, язма мөрәжәгать теркәлгәннән соң утыз календарь көннән артмаска тиеш.

Язулы мөрәжәгатьләр буенча мәгълүмат биргәндә, шул исәптән электрон документ формасында, кызыксынучы кешегә бирелгән сорауларга ачык һәм аңлаешлы жавап бирелә, жавап әзерләгән белгечнең фамилиясе, исеме, әтисенең исеме (соңғысы булганда) һәм телефон номеры күрсәтелә. Мөрәжәгатькә язма жавап почта аша кызыксынган кешенең адресына яки мөрәжәгатьтә күрсәтелгән электрон почта адресына жибәрелә.

Телефон шалтыратуларына жавап биргәндә вазифаи затлар муниципаль хезмәт күрсәту мәсьәләләре буенча мөрәжәгать итүчеләргә жентекләп хәбәр итәләр. Телефоннан шалтыратуга жавап авыл жирлеге администрациясенең исеме, граждан шалтыраткан авыл жирлеге администрациясе белгеченең фамилиясе, исеме, әтисенең исеме (соңғысы булганда) турында мәгълүматтан башланырга тиеш. Шалтыратуны кабул иткән белгеч бирелгән сорауларга үзе жавап бирә алмаган очракта, телефон шалтыратуы башка вазифаи затка юнәлтелә (тәржемә ителә) яки мөрәжәгать итүчегә кирәkle мәгълүматны алу өчен телефон номеры хәбәр ителә.

1.5.1. Муниципаль хезмәт күрсәту мәсьәләләре буенча мәгълүмат урнаштыру тәртибе, формасы һәм урыны.

Хакимиятнең рәсми сайты <https://vysokaya-gora.tatarstan.ru/>, авыл жирлеге Хакимиятенең мәгълүмат стенды, төбәк дәүләт мәгълүмат системалары Дәүләт һәм

муниципаль хезмәтләр (функцияләр) реестры һәм порталы түбәндәгө мәгълүматны үз эченә ала:

- авыл жирлеге хакимиятенең урнашу урыны һәм эш графигы, шулай ук күрсәтелгән мәгълүматны алу ысуллары турында;
- муниципаль хезмәт күрсәтүче авыл жирлеге администрациясе белгеченең белешмә телефоннары турында;
- "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендәгө авыл жирлеге хакимиятенең рәсми сайты һәм аның электрон почтасы адресы турында;
- дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы, бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы адреслары турында;
- муниципаль хезмәт күрсәтү буенча мәгълүмат алу тәртибе, муниципаль хезмәт күрсәтү барышы турында белешмәләр, шул исәптән дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталын, бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталын кулланып;
- муниципаль хезмәт күрсәтү өчен кирәkle документлар исемлеге, аларның формалары, тузыру үрнәкләре, алу ысулы, шул исәптән электрон формада;
- муниципаль хезмәт күрсәтүне жайга салучы норматив хокукий актлардан өзөмтәләр.

II. Муниципаль хезмәт күрсәтү стандарты

2.1. Муниципаль хезмәтнең исеме: салымнар һәм жыемнар турында муниципаль хокукий актларны куллану мәсьәләләре буенча салым түләүчеләргә һәм салым агентларына язмаца аңлатмалар бирү (алга таба - муниципаль хезмәт).

2.2. Муниципаль хезмәт күрсәтүче авыл жирлеге хакимиятенең исеме.

Муниципаль хезмәтне авыл жирлеге администрациясе белгече (алга таба - Администрация белгече) күрсәтә.

2.3. Муниципаль хезмәт күрсәтү нәтижәсе.

Муниципаль хезмәт күрсәтү нәтижәсе булып салымнар һәм жыемнар турында муниципаль хокукий актларны куллану мәсьәләләре буенча язма аңлатма тора.

2.4. Муниципаль хезмәт күрсәтү вакыты.

2.4.1. Салымнар һәм жыемнар турында муниципаль хокукий актларны куллану мәсьәләләре буенча мөрәжәгать итүчеләрнең мөрәжәгатында Администрация белгече тарафыннан үз компетенциясе чикләрендә тиешле мөрәжәгать кергән көннән алыш утыз календарь көн дәвамында карала. Администрация белгече житәкчесе карапы буенча әлеге срок озайтылырга мөмкин, әмма бер айдан да артык түгел, мөрәжәгать жибәргән гариза бирүчегә аны карау срокын озайту турында хәбәр итү белән.

2.4.2. Муниципаль хезмәт күрсәтүне туктату өчен нигезләр Россия Федерациясе законнарында каралмаган.

2.4.3. Муниципаль хезмәт күрсәтү нәтижәсе булган Документ адресатка почта адресы (электрон почта адресы) буенча жибәрелә яки ул имзalanнан соң 1 эш көне эчендә шәхсән тапшырыла.

2.5. Муниципаль хезмәт күрсәтү өчен хокукий нигезләр.

Муниципаль хезмәт күрсәтү әлеге административ регламентның 1 бүлегенең 1.2 пунктында күрсәтелгән норматив хокукий актлар нигезендә башкарыла.

2.6. Муниципаль хезмәт күрсәту өчен тиешле хокукий актлар нигезендә таләп ителә торган документларның (аларның күчermәләренең) тулы исемлеге.

2.6.1. Муниципаль хезмәт күрсәту өчен мөрәжәгать итүче (юридик зат, физик зат, шәхси эшмәкәр) авыл жирлеге администрациясенә салымнар һәм жыемнар турында муниципаль хокукий актларны қуллану мәсьәләләре буенча язма аңлатмалар бирү турында язма мөрәжәгать жибәрә (алга таба - мөрәжәгать).

2.6.2. Муниципаль хезмәт күрсәту өчен кирәkle документлар исемлеге.

Муниципаль хезмәт күрсәту өчен нигез булып гариза бирүченең авыл жирлеге администрациясенә кергән салымнар һәм жыемнар турындагы муниципаль хокукий актларны қуллану мәсьәләләре буенча язма аңлатмалар бирү турындагы мөрәжәгате (алга таба - мөрәжәгать) тора.

2.6.3. Гариза бирүче үзенең язма мөрәжәгатенде мәжбүри рәвештә:

жирле үзидарә органы исеме, яки житәкченең фамилиясе, исеме, этисенең исеме (булган очракта), яки язма мөрәжәгать жибәрелгән тиешле кешенең вазифасы;

оешманың исеме яки фамилиясе, исеме, ата исеме (булган очракта) мөрәжәгать жибәрәгән гражданның исеме;

гариза бирүченең тулы почта адресы, аңа жавап жибәрергә кирәk;

- мөрәжәгатьнең эчтәлеге;

- йөз имzasы;

мөрәжәгать итү датасы.

Кирәk булганды, үз дәлилләрен раслау өчен, гариза бирүче язма мөрәжәгатькә документлар һәм материаллар яки аларның күчermәләрен куша.

2.6.4. Юридик затның язма мөрәжәгате гариза бирүченең реквизитларын, датасын һәм теркәлу номерын, башкаручының фамилиясен һәм телефон номерын күрсәтеп, житәкченең яки тиешле документларга кул кую хокукуна ия булган вазифаи затның имzasы белән бланкта рәсмиләштерелә.

2.6.5. Электрон документ формасында килгән мөрәжәгать әлеге Административ регламентта билгеләнгән тәртиптә каралырга тиеш. Мөрәжәгатьтә мөрәжәгать итүче үзенең фамилиясен, исемен, этисенең исемен (булган очракта), электрон почта адресын, әгәр жавап электрон документ формасында жибәрелергә тиеш булса, һәм жавап язма формада жибәрелергә тиеш булса, почта адресын күрсәтергә тиеш. Мөрәжәгать итүче мондый мөрәжәгатькә кирәkle документларны һәм материалларны электрон формада кушарга яки күрсәтелгән документларны һәм материалларны яки аларның күчermәләрен язма формада жибәрергә хокуклы.

Хакимиятнең жаваплы кешесе тарафыннан шәхси кабул итү вакытында гариза бирүче аның шәхесен раслаучы документ күрсәтә һәм үзенең телдән мөрәжәгать итүенең эчтәлеген аңлата.

2.6.6. Муниципаль хезмәт күрсәткәндә мөрәжәгать итүчедән муниципаль хезмәт күрсәту белән бәйле мәнәсәбәтләрне жайга салучы норматив хокукий актларда каралмаган документларны һәм мәгълүматны тапшыруны яки гамәлләр башкаруны таләп итү тыела.

2.7. Муниципаль хезмәт күрсәту өчен кирәkle документларны кабул итүдән баш тарту өчен нигезләрнең тулы исемлеге.

Авыл жирлеге администрациясе тарафыннан муниципаль хезмәт күрсәту өчен кирәkle документларны кабул итүдән баш тарту өчен нигезләр Россия Федерациясе законнарында каралмаган.

2.8. Муниципаль хезмәт күрсәтүдән баш тарту өчен нигезләрнең тулы исемлеге. Муниципаль хезмәт күрсәтүдән түбәндәгө очракларда баш тартырга кирәк:

2.8.1. Эгәр язма мөрәжәгатьтә мөрәжәгать жибәргән гражданың фамилиясе яки җавап жибәрергә тиешле почта адресы күрсәтелмәсә, мөрәжәгатькә җавап бирелми.

2.8.2. Эгәр язма мөрәжәгатьнең тексты уқылмаса, мөрәжәгатькә җавап бирелми һәм ул дәүләт органына, җирле үзидарә органына яки вазифаи затка аларның компетенциясенә ярашлы рәвештә карауга жибәрелми, бу хакта мөрәжәгать теркәлгән көннән алыш жиде көн эчендә мөрәжәгать жибәргән гражданга, әгәр аның фамилиясе һәм почта адресы уқылырга мөмкин булса, хәбәр ителә.

2.8.3. Эгәр гражданың язма мөрәжәгатенә элек жибәрелгән мөрәжәгатьләр белән бәйле рәвештә аңа күп тапкырлар язма җаваплар бирелгән соралу булса, һәм шул ук вакытта мөрәжәгатьтә яңа дәлилләр яки шартлар китерелмәсә, җирле үзидарә органы житәкчесе, вазыйфаи зат яки аңа вәкаләтле зат чираттагы мөрәжәгатьнең нигезсезлеге һәм әлеге мәсьәлә буенча граждан белән хат алышуны туктату турында Карап кабул итәргә хокуклы, бу мөрәжәгать һәм элек жибәрелгән мөрәжәгатьләр бер үк җирле үзидарә органына яки бер үк вазифалы кешегә жибәрелгән. Әлеге карап турында мөрәжәгать жибәргән граждан хәбәр ителә.

2.8.4. Эгәр дә мөрәжәгатьтә куелган сорауның асылы буенча җавап дәүләт яки Федераль закон белән саклана торган башка серне тәшкил итүче мәгълүматны ачмыйча бирелмәсә, мөрәжәгатьне жибәргән гражданга әлеге мәгълүматны ачу рөхсәт ителмәү сәбәпле, анда куелган сорауның асылы буенча җавап бирү мөмкин түгеллеге турында хәбәр ителә.

2.8.5. Эгәр мөрәжәгатьтә вазифаи затның, шулай ук аның гайлә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә карата әдәпsez яки мыскыллаучы сүзләр, янаулар булса, мөрәжәгатьне асылда куелган сорауларга җавапсыз калдырырга һәм мөрәжәгатьне жибәргән гражданга хокукны дөрес кулланмау турында хәбәр итәргә хокуклы.

2.8.6. Административ регламентның 2.8.1 - 2.8.5 пунктларында күрсәтелгән нигезләрдән тыш, электрон хәбәрләр формасында килгән мөрәжәгатьләрне караудан баш тарту өчен нигез булып авторның үзе турында дөрес булмаган мәгълүматны һәм (яки) җавап өчен адресны күрсәтү дә тора ала.

2.8.7. Гариза бирүче, әгәр мөрәжәгатьтә куелган сорауларга җавап бирелмәсә, авыл җирлеге администрациясенә кабат мөрәжәгать жибәрергә хокуклы.

2.9. Муниципаль хезмәт күрсәтү вакытында гариза бирүчедән алына торган түләү күләме.

Муниципаль хезмәт күрсәтү бушлай башкарыла.

2.10. Муниципаль хезмәт күрсәтү турында запрос биргәндә һәм муниципаль хезмәт күрсәтү нәтижәсен алганда чиратта торуның максималь вакыты.

Муниципаль хезмәт күрсәтү турында запрос биргәндә һәм муниципаль хезмәт күрсәтү нәтижәсен алганда чиратта тору вакыты 15 минуттан артмаска тиеш.

2.11. Гариза бирүченең муниципаль хезмәт күрсәтү турындагы үтенечен теркәү вакыты.

Мөрәжәгать авыл җирлеге администрациясенә кергәннән соң 1 көн эчендә мәжбүри теркәлергә тиеш.

2.12. Муниципаль хезмәт күрсәтелә торган биналарга, көтү залына, муниципаль хезмәт күрсәтү түрүнде запросларны тутыру урыннарына, аларны тутыру үрнәкләре белән мәгълүмати стендларга һәм һәр муниципаль хезмәт күрсәтү өчен кирәkle документлар исемлегенә, шул исәптән әлеге объектларның инвалидлар өчен үңайлылыгын тәэмин итүгә таләпләр.

Бинага якын территория парковка урыннары белән жиһазландырылырга тиеш (шул исәптән инвалидларның транспорт чаралары өчен) аларны урнаштыру өчен чын мөмкинлектән чыгып.

Муниципаль хезмәт күрсәтү өчен бүләп бирелгән биналар санитар нормаларга һәм кагыйдәләргә туры килергә тиеш.

Гариза бирүчеләрне мәгълүмати материаллар белән таныштыру өчен билгеләнгән урыннар документлар рәсмиләштерү мөмкинлекке өчен мәгълүмати стендлар, урындыклар һәм өстәлләр белән жиһазландырыла. Мәгълүмат стендлары Администрация белгече кабинеты (эш урыны) янында урнаштырылырга тиеш.

Мәгълүмат стендларында, авыл жирлеге хакимиятенең рәсми сайтында түбәндәгә мәгълүмат материаллары урнаштырыла:

- муниципаль хезмәт күрсәтүне башкару мәсьәләләре буенча норматив хокукий актлар турында мәгълүмат;
- гариза бланкларын тутыру үрнәкләре;
- гаризалар бланклары;
- адреслар, телефоннар һәм хакимият белгечләрен кабул итү вакыты;
- хакимият белгечләрен кабул итү сәгатьләре;
- муниципаль хезмәт күрсәтү барышында кабул ителә торган гамәлләргә (гамәлсезлеккә) һәм карапларга шикаять бирү тәртибе.

Гаризаларны тутыру, гражданнарны шәхси кабул итүне көтү һәм үткәрү урыннары урындыклар, өстәлләр белән жиһазландырыла, гаризалар үрнәкләре һәм язма мөрәжәгатьләр язу өчен канцелярия кирәк-яраклары белән тәэмин ителә.

Гариза бирүчеләрне кабул итү өчен билгеләнгән кабинетлар урындыклар, өстәлләр, канцелярия кирәк-яраклары, кабинет номеры күрсәтелгән мәгълүмат такталары (курсәткечләр) белән жиһазландырылырга тиеш.

Муниципаль хезмәт күрсәтүче вазыйфаи затның эш урыны тулы қуләмдә муниципаль хезмәт күрсәтүне оештырырга мөмкинлек бирүче компьютер техникасы һәм оргтехника чаралары белән жиһазландырыла.

Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәренә чыгу тәэмин ителә.

Муниципаль хезмәт алууда инвалидлар өчен үңайлылык тәэмин итү максатларында:

- административ бинага керү урыны пандус, махсус коймалар һәм коймалар белән жиһазландырылырга тиеш, алар инвалидларга, шул исәптән коляскалы креслолар кулланган инвалидларга да, киртәсез керүне тәэмин итә;
- шәхси кабул итү һәм шәхси кабул итүне көтү өчен биналар санитар-эпидемиологик кагыйдәләргә һәм нормативларга туры килергә тиеш;
- аз хәрәкәтләнүче кунаклар өчен мөмкин булган һәм функциональ процесс белән үзара бәйләнгән бүлмәләр үңайлылык өчен компакт рәвештә, бер дәрәҗәдә урнаштырыла;
- баскычлар, коридорлар, холллар, житәрлек яктырту белән кабинетлар; кафель идәннәрен һәм ишек төбен исәпкә алмаганда жәнси тышлыклар;

коридорлар һәм баскычлар буенча йөргәндә Терәк өчен стеналар буйлап перила (култыклар);

- заманча оргтехника һәм телекоммуникация чаралары (компьютер, факсимиль элементтә h. б.);

- бактерицид лампалар;

- белешмә материаллар һәм кабул иту графигы белән стендлар;

- функциональ яктан уңайлы, дымлы эшкәртелә торган жиһаз;

- көтү урыннары саны административ бинаның чын йөкләнешенә һәм мөмкинлекләренә карап билгеләнә, эмма биштән ким була алмый;

куру функциясе һәм мөстәкыйль хәрәкәт иту бозыулары булган инвалидларны озата бару, аларга социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларында ярдәм күрсәтү, инвалидлар өчен кирәkle тавыш һәм күру мәгълүматларын дубляжлау;

- күру функциясе һәм мөстәкыйль хәрәкәт иту бозыулары булган инвалидларны озата бару һәм аларга социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларында ярдәм күрсәтү тәэмин ителә;

инвалидлар өчен кирәkle тавыш һәм күру мәгълүматларын, шулай ук язуларны, билгеләрне һәм башка текст һәм график мәгълүматны Брайль рельефлы-нокталы шрифты белән башкарылган билгеләр белән дубляжлау, сурдотәркәргеч һәм тифлосурдотәркәргеч кертү тәэмин ителә;

-социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларына, халыкны социаль яклау өлкәсендә дәүләт сәясәтен һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнә торган, аның маxsus укытуын раслаучы һәм форма һәм тәртип буенча бирелә торган документ булганда, эт-проводники кертү тәэмин ителә;

- халыкка хезмәт күрсәтүче оешмаларның хезмәткәрләре тарафыннан инвалидларга башка кешеләр белән беррәттән хезмәт алуга комачаулаучы киртәләрне жиңәргә ярдәм күрсәтү тәэмин ителә.

2.13. Муниципаль хезмәт күрсәтүнен уңайлылык һәм сыйфат күрсәткечләре:

- хезмәт күрсәтү турында мәгълүмат алуның төрле ысууллары булу;

- закон таләпләрен һәм әлеге административ регламентны үтәү;

артык административ процедураларны һәм административ гамәлләрне бетерү;

- гариза биручеләр тәкъдим иткән документлар санын киметү;

- муниципаль хезмәт күрсәтү вакытын кыскарту;

муниципаль хезмәт күрсәтүче хакимият белгечләрен һәнәри әзерләү;

Бөек Ватан сугышында катнашучыларга һәм инвалидларга, коляскаларда йөрүче инвалидларга, терәк-хәрәкәт аппараты бозылган, ишетү, күру сәләте бозылган инвалидларга чираттан тыш хезмәт күрсәтү.

2.15. Башка таләпләр, шул исәптән электрон формада һәм КФУдә муниципаль хезмәтләр күрсәтү үзенчәлекләрен исәпкә алып:

- муниципаль хезмәт алу өчен кирәkle документлар исемлеге, авыл жирлеге администрациясенең эш режимы, контакт телефоннары һәм гариза биручеләр өчен башка контакт мәгълүматлары турында мәгълүматның булуы;

- гариза биручеләргә муниципаль хезмәт алу өчен кирәkle сорауны һәм башка документларны электрон формада тутыру мөмкинлеге;

- гариза бирүчегә мәгълүмати-телекоммуникацион технологияләр кулланып муниципаль хезмәт күрсәту түрында сорау бирү мөмкинлеге;
- мөрәжәгать итүченең муниципаль хезмәт күрсәту түрындагы сорауны электрон формада үтәү барышы түрында мәгълүмат алу мөмкинлеге;
- мөрәжәгать итүче өчен Татарстан Республикасы территориясендә "бер тәрәзә"принцибы буенча эш итүче КФУ булса, КФУгә бер тапкыр мөрәжәгать итү мөмкинлеге.

III. Муниципаль хезмәт күрсәту буенча административ процедураларның составы, эзлеклелеге һәм үтәлеш вакыты, аларны үтәү тәртибенә таләпләр, шул исәптән административ процедураларны электрон формада үтәү үзенчәлекләре

3.1. Административ процедуралар эзлеклелеге.

Муниципаль хезмәт күрсәтүне башкаруның административ процедуралары эзлеклелеге үз әченә түбәндәге гамәлләрне ала:

- мөрәжәгатьне кабул итү һәм теркәү;
- мөрәжәгатьне карау;
- гариза бирүчегә мөрәжәгать итүгә жавап әзерләү һәм юнәлеш бирү.

3.1.1. Мөрәжәгатьләрне кабул итү һәм теркәү.

Муниципаль хезмәт күрсәтүне башлау өчен нигез булып мөрәжәгать итүчедән хакимияткә поча, факсимиль элемтә аша яки электрон рәвештә мөрәжәгать итү тора.

Мөрәжәгать администрациягә кергәннән соң 1 көн әчендә мәжбүри теркәләргә тиеш.

Мөрәжәгатьне кабул итү һәм теркәү өчен документларны кабул итү һәм теркәү өчен жаваплы белгеч жаваплы.

Почта һәм факсимиль элемтә аша жибәрелгән мөрәжәгатьләр һәм аларны карау белән бәйле документлар башта документларны кабул итү һәм теркәү өчен жаваплы белгечкә килә.

Электрон почта аша килгән мөрәжәгатьләр көн саен документларны кабул итү һәм теркәү өчен жаваплы белгеч тарафыннан, хакимият житәкчесе тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гадәти язма мөрәжәгатьләр буларак карау өчен, бастырыла һәм рәсмиләштерелә.

Документларны кабул итү һәм теркәү өчен жаваплы белгеч беренчел эшкәртүне (хатларны адреслашуның дөреслеген тикшерү, мөрәжәгатьнең аерылгысыз өлеше булган барлык күшымталар һәм башка документларның булу-булмавын тикшерү, граждан мөрәжәгате мәсьәләләренең эчтәлеген уку, билгеләү) һәм керүче хатларны теркәү журналында мөрәжәгатьләрне теркәүне гамәлгә ашыра.

Мөрәжәгать итүченең мөрәжәгатен теркәгәннән соң 1 эш көне әчендә документларны кабул итү һәм теркәү өчен жаваплы белгеч мөрәжәгатьне Административ регламентның 2.6 - 2.7 пунктларында билгеләнгән таләпләргә туры килү-килмәвен тикшерә.

Документларны кабул итү һәм теркәү өчен жаваплы белгеч тарафыннан тулысынча яки өлешчә булмаган документларны кушу түрында күрсәтелгән мөрәжәгать кергәндә, мөрәжәгатькә күшила торган тиешле документлар булмау түрында акт төзелә.

3.1.2. Мөрәжәгатьләрне карау.

Теркәлү үткән язма мөрәжәгатьләр хакимият белгеченә тапшырыла.

Администрация житәкчесе мөрәжәгатьнең тексты, аңа күшүлгөн документлар белән танышу нәтижәләре буенча алар килгәннән соң 2 эш көне дәвамында:

мөрәжәгатьтә куелган сорауларны карау Администрация компетенциясенә қарыймы-юкмы икәнен билгели;

мөрәжәгатьнең характерын, гамәлдә булу вакытын һәм карау вакытын билгели;

йөкләмәне үтәүчене билгели;

йөкләмәләрне үтәүне һәм контрольгә мөрәжәгатьне карауны күя.

Авыл жирлеге администрациясе житәкчесе карапы-анды куелган сорауларның асылы буенча мөрәжәгатьне карау яки гариза бирүчегә хат әзерләү турында, әгәр дә куелган сорауны карау авыл жирлеге администрациясе компетенциясенә кермәсә, бирелгән сорауга жавап бирү мөмкин түгеллеге турында резолюция.

Документларны кабул итү һәм теркәү өчен жаваплы белгеч авыл жирлеге администрациясе житәкчесенән Документлар тапшырылғаннан (кабул ителгәннән) 1 эш көне эчендә, күшүлгөн документлар белән бергә, Администрация белгеченә мөрәжәгать тапшыра.

3.1.3. Жавапларны әзерләү һәм жибәрү.

Администрация белгече мөрәжәгатьне карауны һәм жавапны Административ регламентның 2.4.1 пунктында билгеләнгән срокларда әзерләүне тәэмин итә.

Администрация белгече килгән гаризаны карый һәм язмача аңлатма бирә.

Сорауга жавап гади, ачык һәм аңлаешлы формада авыл жирлеге администрациясе житәкчесе яки аны алмаштырган зат имzasы белән бирелә.

Жавапта шулай ук мөрәжәгатькә жавап әзерләү өчен жаваплы вазифаи затның фамилиясе, исеме, әтисенең исеме (булган очракта), телефон номеры курсәтелә.

Мөрәжәгать итүченең мөрәжәгатенә жавапны авыл жирлеге администрациясе житәкчесе, вәкаләтле вазыйфаи заттан жавап проектын алғаннан соң 2 эш көненнән дә артык булмаган вакытта имзалый.

Жавап имзаланғаннан соң, документларны кабул итү һәм теркәү өчен жаваплы белгеч, жавапны корреспонденцияне теркәү журналында чыгучы номер белән теркәп, адресатка поча аша жибәрә яки имзаланғаннан соң 1 эш көне эчендә адресатка үзе тапшыра.

Гариза бирүчегә хезмәт күрсәту нәтижәсе буларак, аның сайлавы буенча, орган (оешма) тарафыннан көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланған документны машина укыла торган форматта алу мөмкинлеге тәэмин ителә.

Электрон документ формасында килгән мөрәжәгатькә жавап электрон документ формасында мөрәжәгатьтә курсәтелгән электрон поча адресы буенча яки мөрәжәгатьтә курсәтелгән поча адресы буенча язма формада жибәрелә.

IV. Административ регламентның үтәлешен контрольдә тоту формалары

4.1. Жаваплы затларның административ регламент нигезләмәләрен үтәве һәм үтәве буенча агымдагы контролльне гамәлгә ашыру тәртибе.

Административ регламент администрациясе белгече һәм муниципаль хезмәт курсәтүгә таләпләр билгеләүче башка хокукий актларның үтәлешенә агымдагы контроль авыл жирлеге администрациясе житәкчесе тарафыннан башкарыла.

Агымдагы контролль мөрәжәгать үтәлешенең барышын оператив ачыклау, муниципаль хезмәт күрсәту өчен жаваплы башкаручының әлеге Административ

регламент нигезләмәләрен, муниципаль хезмәт күрсәтүгә таләпләр билгеләүче башка норматив хокукий актларны үтәвен тикшерү юлы белән үткәрелә.

4.2. Муниципаль хезмәт күрсәтү сыйфатының тулылыгын планлы һәм планнан тыш тикшерүләр үткәру тәртибе һәм вакытлычалыгы.

Муниципаль хезмәт күрсәтүнен тулылыгын һәм сыйфатын планлы һәм планнан тыш тикшерүләр үткәргәндә муниципаль хезмәт күрсәтү белән бәйле барлык мәсьәләләр (комплекслы тикшерүләр) яки аерым мәсьәләләр (тематик тикшерүләр) каралырга мөмкин. Тикшерү гариза бирученең конкрет мөрәҗәгате белән бәйле рәвештә башкарыла ала. Тикшерүләр үткәру вакытын авыл жирлеге администрациясе житәкчесе билгели.

4.3. Муниципаль хезмәт күрсәтү барышында кабул ителә торган (гамәлгә ашырыла торган) каарлар һәм гамәлләр (гамәлсезлек) өчен затларның жаваплылыгы.

Администрация белгечләре Муниципаль хезмәт күрсәтү барышында кабул ителгән (гамәлгә ашырыла торган) каарлар һәм гамәлләр (гамәлсезлек) өчен Россия Федерациясе законнарында каралган жаваплылыкны үз өстенә ала.

4.4. Муниципаль хезмәт күрсәтүнен үтәлешен контролльдә тоту тәртибенә һәм формаларына, шул исәптән гражданнар, аларның берләшмәләре һәм оешмалары тарафыннан таләпләр.

Хакимиятнең вәкаләтле затлары тарафыннан муниципаль хезмәт күрсәтүне контролльдә тоту дайми, һәрьяклап һәм объектив булырга тиеш.

Үз мөрәҗәгатьләрен карап тикшерүне аларның авторлары авыл жирлеге администрациясенән, шул исәптән башкаручыдан телефон аша алынган мәгълүмат нигезендә башкара ала.

V. муниципаль хезмәт күрсәтүче орган, КФУ, шулай ук аларның вазыйфаи затлары, муниципаль хезмәткәрләре, хезмәткәрләре каарларына һәм гамәлләренә (эшсезлекенә) шикаять итүнең судка кадәрге (судтан тыш) тәртибе

5.1. Гариза бируче муниципаль хезмәт күрсәтү барышында кабул ителгән (гамәлгә ашырыла торган) администрация һәм аның жаваплы затларының каарларына һәм гамәлләренә (гамәлләренә) судка кадәр (судтан тыш) шикаять бири хокукуна ия.

5.2. Гариза бируче шикаять белән мөрәҗәгать итә ала, шул исәптән түбәндәгә очракларда:

- муниципаль хезмәт күрсәтү турындагы сорауны теркәү срокын бозу;
- муниципаль хезмәт күрсәтү срокын бозу;
- мөрәҗәгать итүчедән Россия Федерациясенең норматив хокукий актларында, Татарстан Республикасының норматив хокукий актларында, муниципаль хезмәт күрсәтү өчен муниципаль хокукий актларда каралмаган гамәлләрне гамәлгә ашыруны яки тәкъдим итүне таләп итү;

- мөрәҗәгать итүчедән Россия Федерациясе норматив хокукий актлары, Татарстан Республикасы норматив хокукий актлары, муниципаль хезмәт күрсәтү өчен муниципаль хокукий актлар белән каралган документларны кабул итүдән баш тарту;

- эгәр баш тарту нигезләре федераль законнарда һәм аларга ярашлы рәвештә кабул ителгән Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актларында, Татарстан Республикасы законнарында һәм башка норматив хокукий актларында,

муниципаль хокукий актларда каралмаган булса, Муниципаль хезмәт күрсәтүдән баш тарту;

- мөрәжәгать итүчедән муниципаль хезмәт күрсәту вакытында Россия Федерациясе норматив хокукий актларында, Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында, муниципаль хокукий актларда каралмаган түләүне таләп итү;

- муниципаль хезмәт күрсәту нәтижәсендә бирелгән документлардагы хаталарны һәм хаталарны төзәтүдән баш тарту яки мондый төзәтмәләрнең билгеләнгән вакытын бозу;

- муниципаль хезмәт күрсәту нәтижәләре буенча документлар бирү срокын яки тәртибен бозу;

- әгәр туктату нигезләре федераль законнарда һәм аларга ярашлы рәвештә кабул ителгән Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актларында, Татарстан Республикасы законнарында һәм башка норматив хокукий актларында, муниципаль хокукий актларда каралмаган булса, Муниципаль хезмәт күрсәтүне туктатып тору;

-мөрәжәгать итүчедән "дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында"27.07.2010 ел, 210-ФЗ номерлы Федераль законның 7 статьясындагы 1 өлешендәге 4 пунктында каралган очраклардан тыш, муниципаль хезмәт күрсәту өчен кирәклө документларны кабул итүдән баш тартканда яки муниципаль хезмәт күрсәтүдән баш тартканда, аларның булмавы һәм (яки) дөреслеге күрсәтәлмәгән документларны яки Мәгълүматны муниципаль хезмәт күрсәтүдән баш тартканда таләп ителә.

5.3. Шикаять язма рәвештә кәгазьдә, электрон рәвештә администрациягә, КФУ яки КФУ оештыручы Татарстан Республикасының тиешле дәүләт хакимиите органына бирелә.

5.3.1. Администрация жаваплы затларының каарларына һәм гамәлләренә (гамәлсезлегенә) шикаять хакимият башлыгы исеменә бирелә.

5.3.2. КФУ хезмәткәренең каарларына һәм гамәлләренә (гамәлсезлегенә) шикаять тиешле КФУ житәкчесенә бирелә.

5.3.3. КФУ каарлары һәм гамәлләре (гамәлсезлеге) турында шикаять КФУ оештыручы булган Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең тиешле органы житәкчесенә бирелә.

5.4. Шикаять почта аша, факсимиль элемтә ярдәмендә, КФУ аша, "Интернет" мәгълүмати-телекоммуникация чөлтәрен, хакимиятнең рәсми сайтын, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын яки дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең төбәк порталын кулланып жибәрелергә мөмкин.

5.5. Гариза бирүченең шикаятендә:

муниципаль хезмәт күрсәтүче органның, муниципаль хезмәт күрсәтүче органның вазифаи затның, яки каарлары һәм гамәлләре (гамәлсезлеге) шикаять ителә торган муниципаль хезмәткәренең исеме;

- гариза бирүченең фамилиясе, исеме, этисенең исеме (соңғысы булганда), яшәү урыны турында белешмә – физик зат яки атама, гариза бирүченең кайда булуды турында белешмә-юридик зат, шулай ук контакт телефоны номеры (номеры), электрон почта адресы (адресы) (булган очракта) һәм мөрәжәгать итүчегә жавап жибәрелергә тиешле почта адресы;

- муниципаль хезмәт күрсәтүче органның, муниципаль хезмәт күрсәтүче органның вазыйфаи затының яки муниципаль хезмәткәрнең шикаять ителә торган каарлары һәм гамәлләре (гамәлсезлеге) турында мәгълүмат;

- мөрәҗәгать итүче муниципаль хезмәт күрсәтүче органның, муниципаль хезмәт күрсәтүче органның вазыйфаи затының яки муниципаль хезмәткәрнең каары һәм гамәлләре (гамәлсезлеге) белән килешми торган дәлилләр. Гариза бирүче тарафыннан гариза бирүченең дәлилләрен раслаучы документлар (булган очракта) яки аларның күчермәләре тапшырылырга мөмкин.

5.6. Килгән шикаять шикаятьләрне карау вәкаләтләре бирелгән вазыйфаи зат тарафыннан теркәлгән көннән алыш унбиш эш көне дәвамында, э гариза бирүчедән документларны кабул итүдән баш тарткан очракта яисә хаталарны төзәтүдән баш тарткан очракта яисә мондый төзәтмәләрнең билгеләнгән срокын бозуга шикаять биргән очракта - теркәлгән көннән алыш биш эш көне дәвамында каралырга тиеш.

5.7. Шикаятьне карау нәтижәләре буенча авыл жирлеге башлыгы түбәндәге каарларның берсен кабул итә::

- шикаять кабул ителгән каарны гамәлдән чыгару, муниципаль хезмәт күрсәту нәтижәсендә бирелгән документлардагы хаталарны төзәтү, мөрәҗәгать итүчегэ Россия Федерациясенең норматив хокукый актларында, Татарстан Республикасының норматив хокукый актларында, муниципаль хокукый актларында, шулай ук башка формаларда алымаган акчаларны кайтару рәвешендә канәгатыләндерелә;

шикаятьне канәгатыләндерүдән баш тарта.

5.7.1. Шикаять канәгатыләндерелергә тиеш дип танылган очракта, гариза бирүчегэ муниципаль хезмәт күрсәткәндә ачыкланган хокук бозуларны кичекмәстән бетерү максатында авыл жирлеге администрациясенең гамәлләре турында мәгълүмат бирелә, шулай ук китерелгән үçайсызлыклар өчен гафу үтенә һәм гариза бирүчегэ муниципаль хезмәт алу максатында башкарылырга тиешле алга таба гамәлләр турында мәгълүмат күрсәтелә.

5.7.2. Шикаять канәгатыләндерелми дип танылган очракта, гариза бирүчегэ кабул ителгән каарның сәбәпләре турында аргументлы анлатмалар, шулай ук кабул ителгән каарны шикаять итү тәртибе турында мәгълүмат бирелә.

5.8. Шикаять барышында яки карау нәтижәләре буенча административ хокук бозу яки жинаять составы билгеләре билгеләнгән очракта, административ регламентның әлеге бүлегенең 5.6 пункты нигезендә шикаятьләрне карау вәкаләтләре бирелгән вазыйфаи зат, хезмәткәр булган материалларны шунда ук прокуратура органнарына жибәрәләр.

5.9. Административ регламентның әлеге бүлегенең 5.7 пунктында күрсәтелгән каар кабул ителгәннән соң бер көннән дә соңга калмычча, гариза бирүчегэ язма рәвештә яки гариза бирүченең теләгә буенча электрон формада шикаятьне карау нәтижәләре турында мотивацияле җавап жибәрәлә.

5.10. Гариза бирүчеләргә муниципаль хезмәт күрсәту барышында кабул ителгән гамәлләргә (гамәлсезлеккә) һәм каарларга судка кадәр (судтан тыш) шикаять бирү хокуку турында мәгълүмат авыл жирлеге хакимиятенең рәсми сайтында һәм мәгълүмат стендларында урнаштырыла.